

DFÆL·*bladet*

Medlemsblad for Dansk Forening for Ældre Lystfartøjer

Nr. 91 Februar /marts 2007

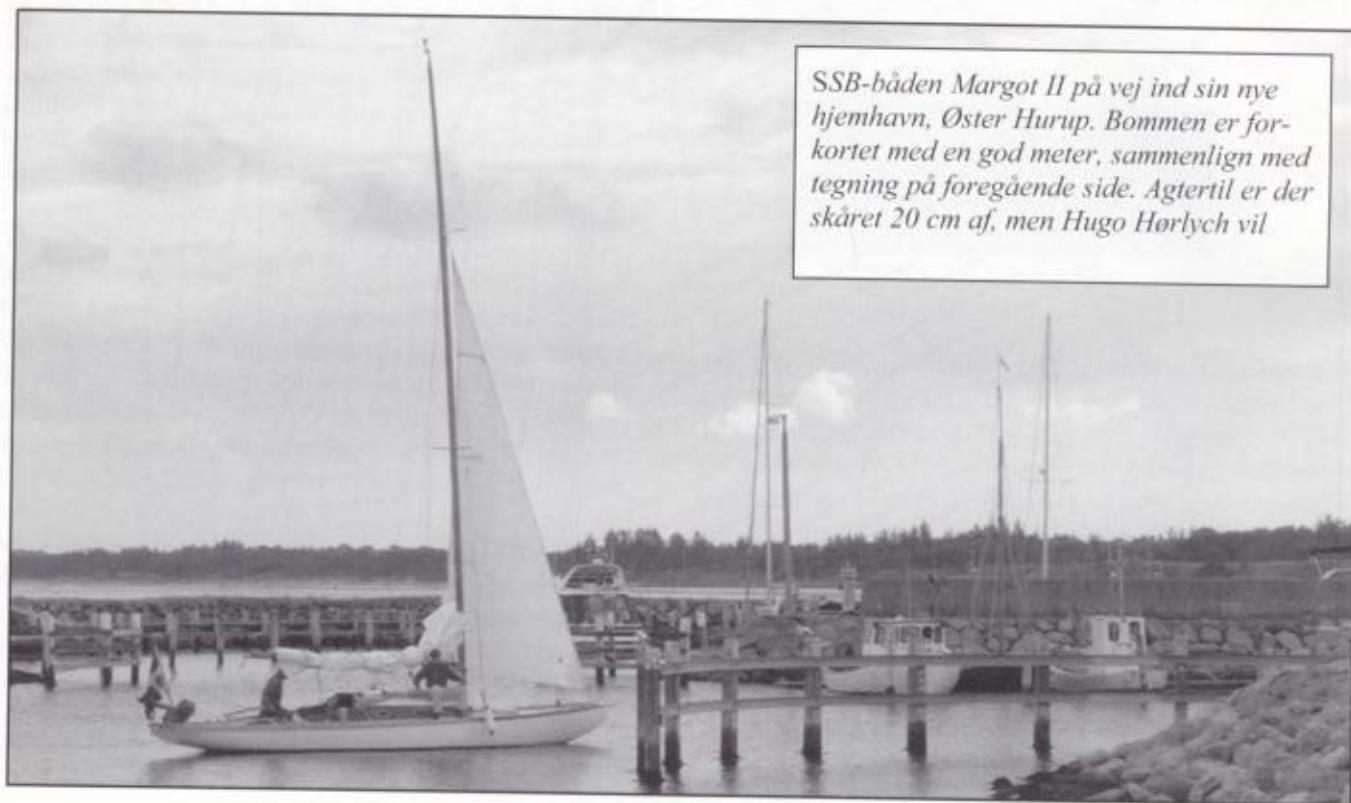
Hugo fandt sin Margot

I efteråret købte forfatteren Hugo Hørlych Karlsen SSB-båden Margot II. Den første SSB-båd, der blev bygget, året var 1927. Siden har mange ejere haft fornøjelsen af at passe på Margot II, og nu er turen så kommet til Hugo.

Egentlig var det en lokalbygget klinkbygget gaffelrigger, der havde vundet Hugos hjerte. Den kunne klare Kattegats krappe bølger og komme fint rund inde i

fjorden. Derfor havde skipperen ikke haft nogen planer om at være skiw'et utro. Men så skete det! Ved et foredrag i Kolding slog lynet ned. Ude i havnen så Hugo Hørlych en SSB-båd, og så var der ikke noget at gøre. Kort tid efter fandt han Margot II på annonce-siderne, og så blev der handlet.

"Jeg skal love for, at det er en fantastisk velsejlende og historisk båd, jeg har fået lov til at eje", siger Hu-

SSB-båden Margot II på vej ind sin nye hjemhavn, Øster Hurup. Bommen er forkortet med en god meter, sammenlign med tegning på foregående side. Agtertil er der skåret 20 cm af, men Hugo Hørlych vil

SSB D1: En stort set original båd anno 1927. Det karakteristiske skylight på ruffet er intakt. Hugo Hørlych har nu indledt en renovering af bådens dæk.

go Hørlych.

"Den er original i det meste, og jeg vil renovere med stor respekt for de originale materialer. I første omgang skal dækket have en tur, plankerne af amerikansk lærk må luses hist og her. Senere skal hækken forlænges, så den får sin rigtige form igen."

Margot II har allerede bevist sine sejlegenskaber på det skrappe farvand i Kattegat. Og her kan den noget,

som den gamle, gaffelrigger ikke kunne:

"Selv om vi gik i strid modstrøm og modsø på skarp bidevind, strøg hun af sted, så det var en ren fornøjelse. Det har jeg aldrig prøvet før! At vi så stod i vand til knæene, det er en anden sag. Søerne skyllede jo ind over det smalle forskib".

Margot II beholder sit navn, og på afstand kan man kende hende på sejlnummeret, SSB D 1. Hold udvig!

DFÆL·bladet

Medlemsblad for Dansk Forening for Ældre Lystfartøjer

Nr. 92 maj 2007

Sommerstævnet

Tandlægens båd

FD 3 genfundet

SSA-båden

Alfred Benzon

”Læserne skriver...”

Max Vinner har sendt os denne kommentar til artiklen om SSB-båden i DFÆL-bladet nr 91.

Tak for artiklen i sidste blad: "Drømmen om den nye klassebåd". Det er meget tiltrængt at klassikernes historie tages op i DFÆL. Lidt ærgerligt er det dog, at du tilsyneladende har misforstået din kilde, Einar Olufsen (red.): "Hvide Sejl" 1947 med hensyn til SSB-båden oprindelse som entypebåd. Sagen er, at det var KDY og ikke KAS, der tog initiativet til at nedsætte et udvalg, som skulle fremkomme med forslag til nye bådklasser. I dette udvalg sad godt nok KAS formand ingeniør Knud Degn, der sammen med en anden ingeniør Gerhard Rønne (som for øvrigt også sad i udvalget) var kendt for at have konstrueret de berømte RUNA-både.

Dette udvalg fremkom på Sejlerdagen i 1922 med et forslag til en åben og en lukket SSA og SSB båd, som ikke nogen af dem var entypeklasser men konstruktionsklasser. Bestemmelserne var næsten uhørt strenge og begrænsningerne skulle stramt overholdes, hvilket førte til at de ca 18 SSA både, der blev bygget til 1946 (!), blev næsten ens at se på, selvom de var tegnet af 7 - 8 forskellige konstruktører.

De stramme regler blev vedtaget af Sejlerdagen 13.01.1923, og KDY fik ret hurtigt bygget to SSA-både til bortlodning, og så var den klasse i gang.

Den første SSB-båd blev imidlertid først bygget i vinteren 1927, og det var ikke MARGOT II. Det var derimod HE-BE bygget af Svend Svendsen, Kastrup og tegnet af hans søn Jens. Den havde målene: 9,5 - 2,23 - 1,25 - 1500 kg bly (udvendig) og 38 kvadratmeter sejl. Svendsen havde båden stående en rum tid, men på et tidspunkt var den ejet af en Hr. Vester i København. I 1937 ejedes den af købmand Merrilld Knudsen, Nørregade, Vejle og havde sejlnummer NV 10 ("Neptun", Vejle 10). "Kendingsbog for danske

Lystfartøjer 1937" oplyser, at dette var: "Første SSB-båd i Danmark"!

Hvis dette er rigtigt må MARGOT II være bygget senere i 1927 af Martin Jensens værft på Thurø. Tegnet af konstruktør Anton Witt med målene 9,6 - 2,23 - 1,33 - 1500 kg bly (som byggeforskrifterne krævede) - 40 kvadratmeter sejl og et deplacement på 2950 kg. Første ejer: Købmand Henrik Olsen i Svendborg, men den kommer til Hr. Sabroe i København og ejes i 1937 af en Restauratør S. Petersen, Sdr. Boulevard 60, København. I 1961 ejes den af Erik Løchte, Århus Sejlklub.

Men tilbage til Sejlerdagen. Først den 26.01.1929 antages SSB-båden efter Anton Witts tegning som entypebåd (efter stærkt pres fra Knud Degn KAS, der elskede den båd, som han anså for det ideelle langtursfartøj til danske farvande). Men det blev ikke sidste gang, den var oppe på Sejlerdagens tapet. For i 1931 meddeler Kontroludvalget for SSB-Entypebåden, at der er forsøg igang med at afkorte den uhensigtsmæssigt lange bom. Det reducerer ganske vist sejlarealet noget, men "Fartøjets Sejllevne er blevet forbedret samtidigt med, at det er blevet mere manøvreedygtigt og behageligere i Sø". Da klassereglene blev fornyet næste år, måtte ejerne selv bestemme, om de ville have Witts lange bom eller en kortere.

Så meget om oprindelsen til denne dejlige turbåd, der tilmed var så hurtig, at den af og til kunne slå de gamle (små 1919 regel) seksmetere på kapsejlsbanerne. Jeg har selv haft "fornøjelsen". I Sjælland Rundt 1967 blev jeg med 6 D8 VAGABOND (tegnet af - Witt) slået med en times tid af SSB D3 NINA og SSB D7 SYV (entype tegnet af - Witt)!

DFÆL·bladet

Medlemsblad for Dansk Forening for Ældre Lystfartøjer

Nr. 93 september 2007

”Læserne skriver...”

Ejeren af SSB-båden Margot, Hugo Hørløch Karlsen, har sendt os denne kommentar til Max Vinders indlæg i DFÆL-bladet nr. 92.

Under rubrikken ”Læserne skriver...” har Max Vinner i DFÆL-bladet nr. 92, 2007 et indlæg, der for en stor del handler om min båd, nemlig SSB’eren Margot II fra 1927.

Der er noget i fremstillingen, der forvirrer mig. Max Vinner skriver:

”Den første SSB-båd blev (...) først bygget i vinteren 1927, og det var ikke Margot II.”

I *Sejlsport. Medlemsblad for 'Kgl. Dansk Yachtklub' og 'Kjøbenhavns Amator-Sejlkklub'* nr. 18, 1927 er der to billeder af Margot II, da hun søsattes, og teksten til billederne lyder:

”Hosstaaende Billeder viser den nye Sydskandinaver af B-klassen, altsaa med Kahyt, der er bygget hos Baadebygger Martin Jensen, Thuro. Baaden, hvis navn er Margot II, er tegnet af Konstruktor Witt og ejes af Hr. Købmand Henrik Olesen, Svendborg. Baa-den løb af Stabelen den 15. Maj.”

I samme blads nr. 32, 1927, der udgives 8. september, har Knud Degn en større og meget spændende artikel om SSB-båden, og især om Margot II. Der er desuden et foto af Margot for fuld sejlføring og beskrivelse af dens resultater i et par kapsejladser. I samme nummer er der et informativt referat af generalforsamlingen i KDY i august 27, blandt andet igen med en diskussion af SSB’eren og især Margot II.

Hvis min båd Margot (som hun kom til at hedde

uden II-tallet, og som hun også hedder hos mig) blev søsat 15. maj 1927 og er en fuldblods SSB’er, hvad hun går for at være, virker det forvirrende, når Max Vinner som nævnt skriver, at:

”Den første SSB-båd blev (...) bygget i vinteren 1927, og det var ikke Margot II. Det var derimod HEBE bygget af Svend Svendsen, Kastrup og tegnet af hans søn Jens.”

De ejeroplysninger, som Max Vinner giver på Margot, er ikke forkerte, men utilstrækkelige.

Da jeg overtog Margot, fulgte tilsynsbogen med, som har været ført siden 1928. Af denne fremgår samtlige ejere. Den interesserede læser kan finde dem anført på min hjemmeside om Margot – hvor man også kan se de tre nævnte fotos af Margot fra 1927 samt fotos af hende nu, blandt andet på hendes 80 års fødselsdag, 15. maj 2007. Desuden er der på siden gengivet hele Knud Degns artikel fra *Sejlsport* og citeret lidt fra de mange andre notitser, der fra 1927 og i årene frem indgik i *Sejlsport* om SSB’eren.

Margots hjemmeside: www.nordosten.dk – klik på Margot nederst i panelet til venstre. Eller brug denne direkte URL:

www.sitecenter.dk/nordosten2/skiboghav/.

NB: I sin artikel om Margot i DFÆL-bladet nr. 91 oplyser Simon Hansen Margots sejlnummer som SSB D 1 – dette var korrekt for det gamle sejls vedkommende. Det nye, som jeg fik med ved overtagelsen af båden fra Frank Petersen august 2006, har angivelsen SSB DEN 1.

DFÆL·bladet

Medlemsblad for Dansk Forening for Ældre Lystfartøjer

Nr. 94 december 2007

Tre piger på togt

6 års forsøg med linolieprimer

Sommerstævne i Assens 2008

”Læserne skriver...”

Ejeren af SSB-båden Margot, Hugo Hørlych Karlsen og Max Vinnars fortsætter diskussionen om den første SSB-båd. Denne gang med et indlæg af Max Vinner.

Af Max Vinner

Jeg har følgende kommentar til Hugo Hørlych Karlsen, der er forvirret over min påstand om at hans båd "Margot II" ikke var den første båd konstrueret til SSB-klassen:

Der er en kilde til påstanden. I "Kendingsbog for danske Lystfartøjer 1937", udgivet af Andersen og Pedersen, København V, står på side 36 under nr 382 "Hebe": "Første SSB-Baad i Danmark". Jan Ebert nævner også historien på side 156 og 157 i første bind af sit 2-bindsværk "Danske lystbåde", Cervus 1986. (Jeg har sendt fotokopier af de relevante sider i de to bøger til Hugo og Simon).

Kan kilden have ret? Ja, det kan den godt. Sagen er at SSA- og SSB-bådene bliver vedtaget på Sejlerdagen i 1923 som konstruktionsklasser. Først i 1929 antages SSB-båden som "entypebåd", medens SSA forbliver konstruktionsklasse, alt ifølge de punktreferater, der kan læses i de to udgaver af Dansk Sejlunions håndbog "Tik Søs" henholdsvis 1954 og 1962.

I de fire år, der går fra 1923 til 1927, hvor "Margot II" bliver søsat har der været rigelig tid for en konstruktør til at tegne en båd efter konstruktionsreglerne til SSB og få den bygget, ikke mindst når konstuktø-

rens far, Svend Svendsen, ejede et af datidens bedste og mest kendte værfter.

Jeg var ikke født i 1927; det er der næppe mange af de fæle, der er, men jeg mindes at have hørt historien om familien Svendsens SSB-båd på Sejlklubben Sundets bådeplads som ung. Det har nok været af min stærkt savnede ven Einar Vind Hansen, der i 1926 blev udlært som bådebygger hos Svend Svendsens bror den ikke mindre kendte Jacob Svendsen på Revshaleøen.

”Kan kilden have ret? Ja, det kan den godt. Sagen er at...”

Men der er ingen tvivl om at "Margot II" er den først byggede entypebåd efter Anton Witts tegninger og derfor med rette kom til at bære "SSB D 1" i sejlet, da klassen var vedtaget.

Det eneste beklagelige ved den sag er, at vi kommer til at savne "Margot" her på Roskilde fjord, hvor den var hjemmehørende inden Hugo købte den og gav den et nyt godt hjem i Østjylland. Men vi har da heldigvis stadig SSB D 3 "Nina" (bygget 1929) tilbage. Den ligger Herslev, og kan hvis man er heldig endnu ses under sejl på fjorden.